

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ЗБІРКА НАУКОВИХ ПРАЦЬ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
СТУДЕНТСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**"ЗЕМЛЕУСТРІЙ І ТОПОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО
ВІДНОВЛЕННЯ"**

8-10 березня 2023 р.

м. Київ, Україна

УДК 332.3:528.93:355.01

ББК 65.32-5

Друкується за рішенням Вченої ради факультету землепорядкування Національного університету біоресурсів і природокористування України, протокол № 8 від 16 березня 2023 року

Рецензенти:

Дорош О.С. - доктор економічних наук, професор;

Кошель А.О. - доктор економічних наук, доцент;

Новаковська І.О. - доктор економічних наук, доцент.

Землеустрій і топографічна діяльність в умовах війни та післявоєнного відновлення. Збірка наукових праць Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції (м. Київ., 8-10 березня 2023 р.) / За загальною науковою редакцією проф. Ковальчука І.П. К.: Вид. центр НУБІП, 2023. 134 с.

У збірці наукових праць висвітлені результати досліджень, присвячених питанням ролі землепорядкування і топографо-геодезичних вишукувань у вирішенні завдань відбудови уражених і зруйнованих російськими агресорами в період неоголошеної України війни поселень, об'єктів інфраструктури, сільськогосподарських і лісогосподарських угідь, гідротехнічних і промислових споруд, природозаповідних та інших об'єктів.

Для фахівців у сфері геодезії та землеустрою, екологів, географів, працівників аграрного сектору, природоохоронних установ, органів місцевого самоврядування.

За зміст публікацій, достовірність викладених наукових фактів відповідальність несуть автори.

ISBN 978-617-8351-07-6

Відповідальний за макетування і друк: **доц. Бутенко Є.В.**

©Колектив авторів

© Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2023

УДК 332.32(430+477)

**ЗАПОЗИЧЕННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ДЕГРАДОВАНИХ ТА МАЛОПРОДУКТИВНИХ ЗЕМЕЛЬ ДЛЯ
УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ НІМЕЧЧИНИ)**

Парчук І.О., студент, 1 курс магістратури, спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій», Національний університет біоресурсів і природокористування України

Науковий керівник - **Бутенко Є.В.**, кандидат економічних наук, доцент кафедри управління земельними ресурсами

Значна увага, що приділяється останніми роками проблемі охорони родючості та призупиненню деградації ґрунтів, пов'язана зі стурбованістю суспільства станом довкілля та усвідомленням ролі ґрунтового покриву в забезпеченні екологічної й продовольчої безпеки будь-якої держави. Йдеться про істотну деградацію ґрунтових ресурсів, зниження вмісту органічної речовини у верхньому шарі ґрунту (втрати становлять від 20 до 30% за останніх 100 років) й елементів мінерального живлення рослин у ньому (щорічний дефіцит яких коливається від 50 до 100 кг на гектар), забруднення довкілля через надмірне застосування синтезованих мінеральних добрив, пестицидів (близько 20% площ орних земель), а також поширення ерозійних процесів [1, 3].

Відповідно до Земельного кодексу України, глави 28, статті 171, до деградованих земель відносяться: «...а) земельні ділянки, поверхня яких порушена внаслідок землетрусу, зсувів, карстоутворення, повеней, добування корисних копалин тощо; б) земельні ділянки з еродованими, перезволоженими, з підвищеною кислотністю або засоленістю, забрудненими хімічними речовинами ґрунтами та інші. До малопродуктивних земель відносяться сільськогосподарські угіддя, ґрунти яких характеризуються негативними природними властивостями, низькою родючістю, а їх господарське використання за призначенням є економічно неефективним» [2].

Деградовані землі – це землі, які були пошкоджені або виснажені внаслідок різних факторів, таких як ерозія, деградація ґрунтів, вирубка лісів, забруднення та надмірне випасання худоби. Ці землі становлять серйозну загрозу для навколишнього середовища та добробуту людей, оскільки вони не здатні підтримувати ріст рослинності та біорізноманіття.

Особливо цікавий досвід Німеччини, соціальні та економічні умови якого багато в чому перетинаються з українськими, а також з яким у нас схоже ментальне ставлення до землі. При реалізації програми розвитку земельних відносин влада зіткнулася з викликами, які актуальні і в нас.

У Німеччині деградовані землі є серйозною проблемою, оскільки займають значну частину території країни. У цій статті розглядатиметься трансформація деградованих земель у Німеччині, включаючи причини деградації земель, ініціативи, спрямовані на відновлення деградованих земель і переваги відновлення деградованих земель.

Причини деградації земель у Німеччині.

Деградація земель у Німеччині спричинена різними факторами, включаючи індустріалізацію, урбанізацію, сільське господарство та видобуток корисних копалин. Індустріалізація та урбанізація призвели до перетворення таких природних середовищ існування, як ліси та водно-болотні угіддя на забудовані території, що призвело до втрати та фрагментації середовища

існування. Сільське господарство, особливо інтенсивне, призвело до деградації та ерозії ґрунтів через використання пестицидів і добрив. Гірнича діяльність також призвела до деградації земель через видалення верхнього шару ґрунту та утворення відходів шахт.

Ініціативи з відновлення деградованих земель у Німеччині.

Німеччина виступила з кількома ініціативами щодо відновлення деградованих земель, найпомітнішою з яких є Програма екологічної мережі, започаткована в 1990 році. Програма спрямована на відновлення деградованих земель і середовищ існування шляхом створення мережі заповідних територій, екологічних коридорів і буферних зон, які з'єднали існуючі середовища біорізноманіття. Програма була успішною у відновленні деградованих земель і призвела до відновлення кількох видів, що знаходяться під загрозою зникнення.

Ще одна ініціатива — програма «Зелений пояс», метою якої є відновлення колишньої зони «залізної завіси», яка розділяла Німеччину під час холодної війни. Програма передбачає відновлення природних середовищ існування та створення екологічних коридорів і природоохоронних територій. Програма «Зелений пояс» була успішною у відновленні деградованих земель і призвела до відновлення кількох видів, що знаходяться під загрозою зникнення.

Переваги відновлення деградованих земель у Німеччині.

Відновлення деградованих земель у Німеччині має кілька переваг, зокрема:

збереження біорізноманіття: відновлення деградованих земель допомагає захистити та зберегти біорізноманіття, включаючи види, що знаходяться під загрозою зникнення;

пом'якшення наслідків зміни клімату: відновлені землі поглинають і накопичують вуглекислий газ, допомагаючи пом'якшити наслідки зміни клімату;

управління водними ресурсами: відновлені землі допомагають регулювати водні цикли, зменшуючи ризики повеней і посух;

родючість ґрунту: відновлені землі покращили родючість ґрунту, що призвело до підвищення продуктивності та продовольчої безпеки.

Підсумовуючи, зазначимо, що деградовані землі в Німеччині є серйозною проблемою, але країна вжила кілька ініціатив щодо їх відновлення. Програма «Екомережа» та «Зелений пояс» є одними з помітних ініціатив, які були успішними у відновленні деградованих земель. Відновлення деградованих земель має кілька переваг, зокрема збереження біорізноманіття, пом'якшення наслідків зміни клімату, управління водними ресурсами та родючістю ґрунту. Відновлення деградованих земель має важливе значення для сталого розвитку та добробуту людей і навколишнього середовища. Використання зарубіжного

досвіду може допомогти Україні до мінімуму скоротити період відновлення деградованих та малопродуктивних земель, а ще надасть змогу правильно підібрати механізми трансформації таких земель, запозичивши досвід Німеччини.

Список використаних джерел

1. Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року: Проект Закону України. LIGA 360. 2018. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A>
2. Земельний кодекс України [Електронний ресурс]: закон України від 25.10.2001 р. № 2768-III. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
3. Дорош О.С. Методологічні засади охорони земель в Україні. Землевпорядний вісник. № 8. 2012. С. 19-23.